

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ การปฏิรูปการศึกษาต้องเป็นไปทั้งระบบ โดยที่ผู้บริหาร และครู อาจารย์ ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหาร การจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการคิดวิเคราะห์ รู้จักการแสวงหาความรู้ รู้จักเชื่อมโยงความรู้จากข้อมูลต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รู้จักใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์จึงต้องสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเองและตามสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ซึ่งการปรับเปลี่ยน โฉมหน้าของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักการปฏิบัติการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับนักเรียน จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ทำทาบ ให้กำลังใจ และชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 13 - 16)

การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งได้ ส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญมากก็คือ ครู เป็นผู้ที่ต้องจัดเนื้อหาสาระของกิจกรรม และประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องจัดให้มีการฝึกกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ไว้ในทุกวิชาเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ สำหรับการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 48-49) สอดคล้องกับกรมวิชาการที่กล่าวว่า บทบาทของครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาเป็นสู่กระตุ้นผู้เรียน ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ เรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนใน

บางเรื่องที่เป็นความรู้ใหม่ๆ ส่วนบทบาทของผู้เรียนคือเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ จนได้ข้อค้นพบและข้อสรุป แต่ผู้สอนกลับมีความสำคัญมากขึ้น เพราะบทบาทของผู้สอนจะมากขึ้น ผู้สอนจะต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่สอน จึงจะสามารถแนะนำผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง มีการเตรียมการสอนอย่างดี รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล รู้จักผู้เรียนในด้านความรู้ความสามารถ อุปนิสัยใจคอ สุขภาพร่างกาย การประพฤติปฏิบัติ ผู้สอนต้องเตรียมบทเรียน กิจกรรมและสถานการณ์ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เตรียมสื่ออุปกรณ์ ที่ผู้เรียนจะใช้ศึกษา เตรียมคำถามที่จะซักถาม ผู้สอนจะต้องมีเมตตา หวังดีต่อผู้เรียน ให้ความรักความอบอุ่น รู้จักให้อภัยผู้เรียนเมื่อทำผิดพลาด แนะนำด้วยความหวังดี มีความเป็นมิตร มีความอดทนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและเรียนด้วยความสุข (กรมวิชาการ, 2545 : 5) แต่ต้องยอมรับความจริงว่า ครูส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติการสอนแบบเดิมคือ ยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง สอนตามหนังสือ ไม่มีการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดการสอน แผนการสอน สร้างสื่อวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

ดังนั้นการที่ครูจะจัดการเรียนการสอน ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีความหลากหลาย ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้แบบโครงการจึงเป็นเครื่องมือ หรือเทคนิควิธีที่มีแนวทางสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากโครงการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามความสนใจ และความต้องการของตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียน ได้ขยายความรู้พื้นฐานไปสู่ความรู้ใหม่ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ โครงการงาน (Project) หมายถึง การสืบค้นอย่างลุ่มลึกในหัวข้อของการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน ลักษณะสำคัญของโครงการคือ การเน้นไปที่หาคำตอบให้แก่คำถาม หรือสิ่งที่อยากทราบ การจัดทำโครงการมักไม่นิยมแยกวิชาแต่ควรทำในรูปของการบูรณาการหลายวิชาในหลักสูตรร่วมกัน (สมศักดิ์ ภู่วิภาคารวรรค์, 2545 : 82)

โครงการเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สืบค้น ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยมีครูเป็นผู้คอยกระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ในชั้นเรียน ไปบูรณาการกับกิจกรรมที่จะทำเพื่อนำไปสู่ความรู้ใหม่ๆ ด้วยการสร้างความหมาย แก้ปัญหา และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (สุพล วังสินธุ์, 2543 : 11) การสอนแบบโครงการไม่ใช่เรื่องยากเกินความสามารถของครูที่จะทำแต่ต้องอาศัยทักษะการจัดการและทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้กิจกรรมโครงการยังเสริมคุณลักษณะของคนให้มีคุณภาพพร้อมที่จะต่อสู้กับโลกอนาคตที่สมาชิกต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้ผลิตเป็นผู้ปฏิบัติที่สร้างสรรค์ผลงานและความรู้ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 2) มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่

เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในรูปของโครงการ เป็นการบูรณาการความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ได้จากการเรียนรู้มากำหนดเป็นโครงการและการปฏิบัติงาน (สมชัย โกมล. 2543 : 38)

โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านหนองชุมแสง ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองกุงศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีนักเรียน 289 คน ครู 22 คน นักการภารโรง 2 คน และจากผลการประเมินภายนอกกรอบที่ 2 เมื่อวันที่ 6, 7, 12 เดือน กรกฎาคม 2550 ปรากฏว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนคือมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้ผลการประเมินระดับปรับปรุง ทั้งสามมาตรฐาน ซึ่งเป็นผลการประเมินที่ต่ำและไม่เป็นที่ต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง พ.ศ. 2550) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล มีจินตนาการริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น ควรประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียน ควรศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพื้นฐานของกลุ่มผู้เรียน นักเรียนควรได้รับการพัฒนาความกระตือรือร้นในการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพิ่มเติมและควรพัฒนาความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและควรได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นให้มีทักษะในการคิด และสถานศึกษาต้องพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

จากปัญหาที่พบ โรงเรียนบ้านหนองชุมแสงจะต้องพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู ตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าว และเห็นสมควรดำเนินการหาแนวทางแก้ปัญหา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาได้ตรงเป้า จากการสัมภาษณ์ ครู สัมภาษณ์นักเรียน และการสังเกต การจัดการเรียนการสอนครูยังไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการสอนแบบโครงการ ซึ่งเป็นผลมาจากไม่เคยศึกษาหรือ

อบรม ทำให้ขาดความมั่นใจ ไม่เข้าใจการเขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการสอนแบบโครงการ ขาดแหล่งเรียนรู้สำหรับศึกษาค้นคว้าตำราอ้างอิง

ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูโรงเรียนบ้านหนองชุมแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สนใจที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นกิจกรรมในการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์การพัฒนา 3 ประการ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ มาเป็นหลักสูตรการพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ สตีเฟน เคมมิส (Stephen Kemmis) และแมกแท็กการ์ท (McTaggart) ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกตผล (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 : 142)

คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการของโรงเรียนบ้านหนองชุมแสงเป็นอย่างไร
2. การพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านหนองชุมแสงให้สามารถจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการควรมีวิธีการอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการของบุคลากร โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง
2. เพื่อพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง ด้านการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็น
  - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีจำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัยจำนวน 1 คน และครูโรงเรียนบ้านหนองชุมแสง จำนวน 5 คน

ประกอบด้วย

- 1) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
- 2) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
- 3) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน
- 4) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน
- 5) ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีดังนี้

1.2.1 ครูโรงเรียนบ้านหนองชุมแสง จำนวน 5 คน

1.2.2 วิทยากร จำนวน 1 คน

1.2.3 นักเรียนชั้น ป.1 - ป.6 จำนวน 172 คน

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 กรอบเนื้อหาการพัฒนาครู

ความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน

2.2 กรอบการปฏิบัติการทำ โครงงานตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง

2.2.2 การวางแผน

2.2.3 การดำเนินงาน

2.2.4 การเขียนรายงาน

2.2.5 การนำเสนอผลงาน

2.2.6 การประเมินโครงงาน

2.3 กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
โครงงาน ใช้กลยุทธ์ ดังนี้

2.3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

- 1) การเตรียมการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 3) การประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.3.2 การศึกษาดูงาน

- 1) การเตรียมการศึกษาดูงาน
- 2) การศึกษาดูงาน
- 3) การประเมินผลการศึกษาดูงาน

2.3.3 การนิเทศ

- 1) การวางแผนการนิเทศ
- 2) การให้ความรู้
- 3) การปฏิบัติการนิเทศ
- 4) การประเมินผลการนิเทศ

3. วิธีกรวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีกระบวนการทำงานที่เป็นวงจรการวิจัยแบบ PAOR ตามแนวคิดของ เคมมิส และ แมคแท็กการ์ท (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 : 142) เป็นกระบวนการพัฒนา ประกอบด้วย

- 3.1 การวางแผน
- 3.2 การปฏิบัติ
- 3.3 การสังเกต
- 3.4 การสะท้อนผล

4. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการระหว่าง เดือน พฤษภาคม 2551 ถึง เดือน สิงหาคม 2551

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานของครูโรงเรียนบ้านหนองชุมแสงใน 6 ขั้นตอนคือ

- 1.1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง
- 1.2 การวางแผน
- 1.3 การดำเนินงาน
- 1.4 การเขียนรายงาน
- 1.5 การนำเสนอผลงาน
- 1.6 การประเมินโครงงาน

2. การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานปรับปรุงส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนการสอน และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบกิจกรรมโครงงาน โดยใช้กลยุทธ์ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการให้ความรู้ความชำนาญ เสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบโครงการให้กับครู โดยเชิญวิทยากรจากภายนอก ที่มีความสามารถด้านโครงการมาให้ความรู้ด้วยวิธีการบรรยาย และการปฏิบัติจริง มี 3 ชั้น คือ

2.1.1 การเตรียมการอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เช่น สถานที่ วัน เวลา บุคลากร งบประมาณ เพื่อให้การอบรมเชิงปฏิบัติการมีความพร้อม

2.1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การอบรมร่วมกันระหว่างผู้ร่วมวิจัยกับ วิทยากร การเรียนการสอนแบบโครงการด้วยการบรรยาย การฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจโครงการ

2.1.3 การประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การวัดผลสำเร็จที่ได้จากการ อบรมปฏิบัติการ บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ กระบวนการตลอดจนเจตคติเกี่ยวกับการ สอนแบบโครงการ ทั้งก่อนอบรม ระหว่างอบรม และหลังอบรม

2.2 การศึกษาคูงาน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการให้ความรู้ ความชำนาญ เสริม ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบโครงการให้กับครู เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงใน กระบวนการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยวิธีการเดินทางไปศึกษาโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

2.2.1 การเตรียมการศึกษาคูงาน หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา คูงาน รวมทั้งมอบหมายภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคลในการศึกษา

2.2.2 การศึกษาคูงานที่โรงเรียนต้นแบบ หมายถึง การเดินทางไปศึกษาจากโรงเรียน ต้นแบบที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ ซึ่งมีขั้นตอนในการศึกษาคือการ บรรยายของเจ้าของสถานที่ การแบ่งกลุ่มศึกษางานจากโรงเรียนต้นแบบ และการประชุมสรุปงาน

2.2.3 การประเมินผลการศึกษาคูงานของผู้ร่วมวิจัย หมายถึง การนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาคูงานมาสรุป รายงาน และให้ข้อเสนอแนะร่วมกันทั้งกลุ่ม

2.3 การนิเทศ หมายถึง การแนะนำให้ความช่วยเหลือ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนแบบ โครงการ โดยมีขั้นตอนการนิเทศ คือ การวางแผนนิเทศ การให้ความรู้ การปฏิบัติการนิเทศ และการ ประเมินผลการนิเทศ

2.3.1 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การประชุมชี้แจง กำหนดผู้ร่วมนิเทศ การ จัดทำกำหนดการนิเทศตามการสอนแบบโครงการ

2.3.2 การให้ความรู้ หมายถึง การอธิบายให้ความช่วยเหลือ แนะนำการสอนแบบ โครงการ

2.3.3 ชั้นปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การกำกับ ติดตามแนะนำช่วยเหลือ

2.3.4 ขั้นประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การประเมิน การวิเคราะห์ผลที่ครูได้รับจากการสอนแบบโครงการของผู้ร่วมวิจัย

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสนใจความสามารถของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีบทบาทมากกว่าครู โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

3.1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง

3.2 การวางแผน

3.3 การดำเนินงาน

3.4 การเขียนรายงาน

3.5 การนำเสนอผลงาน

3.6 การประเมินโครงการ

4. กลยุทธ์การวิจัย หมายถึง กิจกรรมหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

4.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ และฝึกปฏิบัติจากการเรียนรู้แบบโครงการ โดยวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โดยเฉพาะ

4.2 การศึกษาดูงาน หมายถึง การนำบุคลากรไปศึกษาดูงานด้านการปฏิบัติงานการเรียนรู้แบบโครงการในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาการเรียนรู้แบบโครงการ

4.3 การนิเทศ หมายถึง การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตลอดจนการนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนรู้แบบโครงการให้ดียิ่งขึ้น

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบของผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะความสามารถและเจตคติที่ดีต่อโครงการ
2. ครูสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ และนำแผนไปใช้ได้
3. นักเรียนสามารถทำโครงการได้